

*Snap je
wat ik bedoel?*

SNAP JE WAT IK BEDOEL?

Arie van Wijhe

Colofon

© 2017 SAAM Uitgeverij
1e druk, 2017

Auteur

Arie van Wijhe

Uitgever

SAAM Uitgeverij, Hillegom
www.saamuitgeverij.nl
info@saamuitgeverij.nl

Vormgeving

SAAM Uitgeverij, Hillegom
Foto Marije cover: Fotostudio87
Foto auteur achterflap: Milja Markies
ISBN: 9789492261205

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de directe of indirecte gevolgen hiervan.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, namelijk elektronisch, mechanisch, door fotokopie, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Voor Marije

INHOUD

Voorwoord	8
Proloog	10
1. Een derde kind	13
2. Het kind heeft een vlekje	24
3. Naar school	37
4. Het is gewoon werk, pa	55
5. Een eigen huis	80
6. Nachtzoen	97
7. Waarom? Daarom!	111
8. Een eigen mobiel	133
9. Loverboy	151
10. Verkering	171
11. Openbaar vervoer	189
12. Over goed voor de lijn gesproken	215
13. De keten en het systeem	227
14. In woord en geschrift	243
15. Van wie zou ze het hebben?	264
16. Je bent niet leuk, pa!	283
17. Solidariteit	294
18. Heaven	315
19. De dood in de ogen	330
20. Gesprek vader en dochter	359
21. Snap je wat ik bedoel?	376
Nawoord	386

VOORWOORD

Wie heeft er nu geen beperking? Deze vraag is me bij gebleven uit mijn laatste gesprek met Arie van Wijhe. Ik ontmoette hem een aantal jaren geleden en leerde hem kennen als een bevlogen en ambitieus man. Hij sportte vroeger op hoog niveau en is academisch gevormd.

Bij onze ontmoeting vertelde hij dat hij een boek aan het schrijven was over zijn autistische dochter. Het zou een boek worden over hoe hun levens langs elkaar heen lijken te lopen, maar o zo verbonden zijn. Over de strijd die hij soms moet voeren, over onmacht, maar vooral ook over alle leuke dingen en Aries liefde voor zijn dochter. Ik herkende veel in zijn verhaal, want mijn zoon heeft PDD NOS. Toen Arie mij vroeg om het manuscript te lezen, aarzelde ik dan ook geen moment.

Bij het lezen kwam bij mij de emotie naar boven. Arie schrijft dat hij de zorgen om zijn dochter langzamerhand heeft zien veranderen in een gevoel van trots. Natuurlijk zal er altijd zorg zijn, maar ze is uitgegroeid tot een mooie volwassen vrouw die zich met hulp goed kan redden. Ze heeft haar beperkingen, maar ook volop mogelijkheden. Laten we vooral kijken naar de mogelijkheden van anderen en deze koesteren.

Wie heeft er nu geen beperking? En wat is dat eigenlijk: een beperking? Wat in de ogen van de één een beperking is, kan de ander weer als mooie eigenschap zien. Arie en zijn vrouw zijn niet geïnteresseerd in stempels en de vraag wat normaal is. Hun dochter mag bijzonder zijn. Dankzij haar leren ze anders te kijken naar henzelf en de wereld om hen heen. Bij haar is de beperking benoemd; bij mijn zoon ook. Maar hoe is dat bij u? Of bij onze zogenaamde wereldleiders? Wat is daar de beperking en hoe gaan we daarmee om?

In dit boek geeft Arie op ontroerende wijze weer hoe hij samen met zijn echtgenote hun dochter heeft bijgestaan bij het vinden van haar weg in het leven. Met vallen en opstaan, met een snik en een lach. Maar altijd vanuit hun liefde voor die mooie meid, waar ze zo trots op zijn.

*Nico van der Does,
Voorzitter Regio Utrecht van de Nederlandse
Vereniging voor Autisme*

PROLOOG

Ik draai de parkeerplaats naast haar appartement op. ‘Nou, we zijn er. Ga nog maar even lekker relaxen. Even je cavia’s vertroetelen. En dan straks lekker slapen, en voor morgen alvast een prettige werkdag. Oké?’

Marije opent het portier van de auto en draait haar benen naar rechts, naar buiten. Gedag zeggen bestaat meestal uit niet meer dan een kreet, in de trant van: ‘Nou aju, hè!’ Maar dan draait ze zich, terwijl ze nog steeds dwars naast me op de bijrijdersstoel zit, onverwacht terug naar links, naar mij toe. Eerst kijkt ze nog langs me heen, maar dan opeens vangen mijn ogen de hare. Ze kijkt zorgelijk, wil iets kwijt. Terwijl ze me zo strak blijft aankijken, beweegt ze haar lichaam onzeker heen en weer.

Dan opeens zegt ze zacht: ‘Bedankt pa, dat je Michel even gaat bellen. En dat je dat van dat gedoe rond dat elektronische cliëntendossier, dat ECD voor me volgt. Weet je, pa, jij en mama doen zo veel voor me. Soms denk ik weleens, pa, hoe moet dat nou verder met mij, als jij en mama er niet meer zijn? Snap je wat ik bedoel?’

Ze draait zich terug in de richting van het geopende portier, wurmt zich eruit, pakt haar tas, steekt ter afscheid haar hand op en loopt, met een somber ogend gezicht, heel snel de trap naar haar appartement op.

Ik zwaai terug en rij het terrein af. Mijn gedachten schieten alle kanten op. Als zelfs mijn dochter hier zelf al over heeft nagedacht! De tranen lopen over mijn wangen. De hele weg terug naar huis. Die nacht vat ik de slaap niet. En nog vele nachten nadien niet.

"Niét normaal."

"Niét normaal."

① Dat is waar ik écht bedacht & geschreeven baal!

Tekst

von
door M. v. Wijck.

Voel me et dom, lelijk en
de dik.

Heb zoveel woede, verdriet,
en eenzaamheid in mij, dat ik
stik.

Heel vaak niet geaccepteerd.

⓪

⓪

⓪

⓪

① Dat is 'n te te loka-teken
dat men mij niet leuk vindt,
dat is wat ik heb geleerd.

Niét normaal.

⓪ Het is nu eenmaal niet anders.

⓪ Dit is mijn verhaal.

1. EEN DERDE KIND

Wanneer ik van mijn werk thuiskom, zit mijn Ria op de bank. De benen lichtelijk gespreid. Zo geeft ze haar buitenproportionele kogelronde buik de nodige ruimte. De laatste weken van haar zwangerschap zijn aangebroken.

‘Wat is dit nou weer allemaal?’ Midden in de kamer staat van alles en nog wat op de vloer uitgestald. Ik herken de nog ongemonteerde delen van een kinderledikantje, een matrasje, dekentjes, een waskuip, knuffels en zie nog een aantal tasjes vol babyspullen.

‘Wat is dit? Wat moeten we hiermee? Spaar je die rommel? We hebben dat spul toch allemaal nog van Ivo staan?’

Het lukt me niet mijn kritische vragen achterwege te laten. Ivo is onze jongste, drie jaar oud. Alles wat met een babykamer van doen heeft staat nog steeds in een nu nog lege slaapkamer, in kasten opgeborgen. En dus heb ik er geen tel bij stilgestaan dat er voor de komst van onze derde wellicht weer extra ingekocht dient te worden.

‘Dat is allemaal oud spul’, reageert ze. ‘En ook nog eens allemaal voor een jongen. Wie zegt dat het een jongen wordt? Het wordt een meisje, hoor. Dat zie je toch aan de vorm van mijn buik. Bovendien, ik wil ook gewoon iets anders, iets nieuws. Ik ben lekker vanmiddag

met Annie nog iets leuks wezen kopen. Want als ik op jou moet wachten...'

Annie is mijn schoonzuster. Als er hand- en spandiensten verricht moeten worden, staat Annie onmiddellijk klaar. En ja, die opmerking van Ria over een jongen of een meisje.... Een prenataal onderzoek daartoe zijn we bewust uit de weg gegaan. Na de geboorte van zowel een dochter als een zoon is het voor ons niet echt van belang of het een jongen of een meisje gaat worden. Als het maar een gezond kind is. Dat wil zeggen, dusdanig gezond dat het een beetje goed leven kan leiden. Perfectie is wel het allerlaatste dat we nastreven. Elk kind heeft zijn eigenaardigheden. Dat zal bij de derde van ons niet anders zijn. Daar hebben we het maar mee te doen. De mensheid bestaat uit minnen en plussen. En dat vult elkaar aan. Zo is het leven. En zo kijken wij er nu ook tegenaan—oké, ja, met al twee supergezonde kinderen.

'Wat denk je trouwens dat er vanmiddag gebeurde?' Ria kijkt me spannend aan. 'Volgens mij kreeg ik in de winkel van V&D al een beetje een wee. Dus is het maar goed dat Annie en ik nu vandaag nog even naar de stad zijn geweest. Morgen is het misschien wel te laat.'

Geruststellend voegt ze eraan toe: 'Nee, hoor, ik heb er nu geen last meer van.' Om me onmiddellijk verder van opdrachten te voorzien: 'Maar goed, sjouw dat spul nu maar even naar boven. Kun je het gelijk in elkaar zetten. We kunnen de babykamer het best vandaag nog afmaken. Straks zijn we er nog te laat mee. Hup, aan het werk, lijkt me.'

Ze verheft zich kreunend van de bank en zet beide handen in de rug. Alsof ze me de tijdsdruk nog maar eens extra met haar ultiem dikke buik wil voorhouden.